

Al veertig jaar een wereldwijd uitzendbureau voor folklore

GOES - Mensen of bedrijven in Europa die waar dan ook een activiteit willen opluisteren met een optreden van folkloregroep of oude ambachten kunnen terecht bij Gerard van Damme. Al veertig jaar is de Goesenaar met zijn vrouw en drie medebestuurders de stuwende kracht achter de Stichting Zeeuwse Klederdracht. "Je zou het een soort uitzendbureau voor folkloreactiviteiten kunnen noemen."

Door Eugène de Kok

En Gerard van Damme is het nog lang niet beu. "Twee weken geleden waren we met ons bestuur op een folklorefestival in Polen. Doordat we al zo lang in het wereldje actief zijn, kom je dan allerlei oudgedienden tegen. Zo raakte ik aan de praat met Hans Joachim Wiesenmüller, een Duitser van 84, die nog altijd om de twee jaar met groot enthousiasme een festival in het voormalige Oost-Duitsland organiseert. Ik ben pas 60, dus ik kan nog wel even door", lacht de Goesenaar. "Wij hebben er overigens voor gezorgd dat er op zijn festival een folkloregroep uit Wit-Rusland, waar wij veel contacten mee hebben, komt te staan."

Van Damme schetst daarmee direct de voornaamste bezigheid van zijn stichting. De Stichting Zeeuwse Klederdracht is een soort bemiddelaar voor folkloregroepen uit Nederland en het buitenland. Mensen nemen contact op met de stichting en vragen bijvoorbeeld een tournee in een bepaald land voor hun groep te plannen. "Dat is telkens weer een ingewikkeld breiwerkje, maar ik vind het een sport om het voor elkaar te krijgen. Als het me is gelukt een tournee aan elkaar te rijgen geeft me dat steeds een goed gevoel." Andersom kan het overigens ook. Als festivals, organisaties of bedrijven op zoek zijn naar folkloreactiviteiten weten Van Damme en zijn medebestuurders altijd wel een adresje in binnen- of buitenland. En als er geen Nederlandse folkloregroepen zijn die in het buitenland kunnen optreden? Geen probleem. De stichting heeft contacten met groepen in heel Europa en kan hen, in originele Zeeuwse of Volendamse dracht, Nederlands volksdansen bijbrengen. "We hebben dat een paar jaar geleden nog eens gedaan in Tallinn in Estland." De stichting heeft in het 40-jarige bestaan van de stichting een enorm netwerk opgebouwd.

Katholiek

Op 19 september 1969 organiseerde Van Damme zijn eerste folkloreactiviteit in Goes-Zuid. Hij was al eerder met volksdansen in aanraking gekomen via de Katholieke Sportvereniging Goes (Kasporgo), maar wilde na verloop van tijd zelf activiteiten gaan organiseren. De toenmalige verenigingsvoorzitter van Kasporgo zag echter liever niet - in het toen nog verzuilde Nederland - dat zijn pupil zaken op poten zette met niet-katholieken. Van Damme besloot het buitenom de sportvereniging te doen en legde zo de basis voor zijn latere stichting. In die tijd zag je nog heel veel mensen in klederdracht op straat, maar er werd maar heel weinig mee gedaan.

Het was onder meer Van Damme die daar, in ieder geval wat Zeeland betreft, verandering in bracht. In 1973 richtte hij in Goes de eerste volksdansenvereniging op. Zijn groep reisde al snel geregeld naar het buitenland en Van Damme nodigde net zo

Het bestuur van de Stichting Zeeuwse Klederdracht. FOTO'S STZK

vaak buitenlandse verenigingen uit naar Goes te komen. "Met de verenigingen uit Goes en Hansweert (die Van Damme, hij was destijds leraar op een basisschool in Hansweert waar hij leerlingen ook aan het dansen kreeg, redactie) wilden we in 1973 naar Koblenz. De ouders van de jonge volksdansen uit Hansweert gingen akkoord, mits de pastoor mee zou gaan. Zo geschiedde."

Pubers

Vele lange reizen volgden. "Mensen hebben vaak aan me gevraagd wat ik er zo leuk vond om een paar keer per jaar met tientallen van die pubers op pad te gaan, maar ik heb er altijd lol in gehad. Nooit zijn er problemen geweest." De folkloristen bezochten onder meer België, Duitsland, Frankrijk, Engeland, Schotland, Italië, Polen, Hongarije, het oude Tsjechoslowakije, Litouwen, Letland en de voormalige DDR. "Wij zijn overigens één van de weinige stichtingen die toen en nog altijd naar

Oost-Europa kijken. Het is belangrijk om ook daar de Nederlandse cultuur onder de aandacht te brengen."

Hoogtepunt voor Van Damme is nog steeds de reis naar Japan die hij in 1985 met 31 man maakte naar de Universiade in Japan. "Grootste probleem waren de financiën, maar wij wilden daar zo ongelooflijk graag naartoe dat ik voorstelde een hypothek te nemen om de reis te betalen." Uiteindelijk bleek dat niet nodig. "We hielden zelfs een klein bedrag over." In Japan liet de groep zien wat Nederlandse folklore inhield. Ze bevonden zich in goed gezelschap want er waren folkloregroepen uit elke uithoek in de wereld. Dankzij de Nederlandse ambassade volgden ook nog optredens op de Wereld Expo in Tsukuba, Tokyo en Nagasaki Holland Village. Na terugkomst splitste 'de organisatie' zich in een vereniging en twee stichtingen. "Zo bleef het voor ons mogelijk om dit soort reizen te organiseren." Van Damme en de stichting (waarvan het bestuur verder bestaat uit Ria Katsman, Bram Katsman, Frank van Os en Mieke Gubbels) bleven werken aan hun naamsbekendheid. "Steeds meer zakenlieden en vertegenwoordigers in binnen- en buitenland weten de weg naar Goes te vinden. Wij zeggen altijd dat je ervoor moet zorgen dat mensen willen dat je terugkomt. Tot nu toe lukt ons dat aardig. Toch is het zo dat als je in Zeeland onze naam laat vallen maar weinig mensen hem kennen. Dat komt vooral omdat wij achter de schermen werken." De laatste jaren werkt de stichting ook samen met hobbyisten die oude ambachten uitoefenen: babbelaars bakken, mandenvlechten, schapenwol spinnen ... met elke hobbyist heeft Van Damme wel contacten. Onlangs vroeg hij aan vmb-leerlingen daaraan mee te werken. "Resultaat was dat een derdejaars tijdens een folkloreactiviteit in Frankrijk poffertjes heeft staan bakken. Dat bleek een groot succes. We proberen door te gaan zoals we nu bezig zijn. De vraag naar dit soort activiteiten blijft toenemen dus er is werk genoeg."

Gastgezinnen

De drijfveren blijven voor Van Damme hetzelfde als veertig jaar geleden. "Ik denk dat het belangrijk en leuk is om de folklore overal te laten zien en bovendien blijven we het enorm leuk vinden om te doen. We komen overal en leggen met contacten met allerlei mensen. Wij komen op plekken waar toeristen niet komen doordat we vaak in gastgezinnen slapen. Wij zijn eens op bezoek geweest aan de toenmalige grens tussen West- en Oost-Duitsland. De mensen waar we slapen lieten ons zien hoe zij contact hadden en spullen wisselden met de Duitsers aan de andere kant van de grens. Dat zou je als toerist nooit hebben kunnen zien." Meer informatie over de Stichting Zeeuwse Klederdracht is te vinden op www.stzk.nl.

Geertje Ziel laat in Frankrijk zien hoe kaas wordt gemaakt.

Een optreden van Ensemble Radist op het folklorefestival in Erfurt waar Gerard van Damme en zijn stichting ook aanwezig waren.